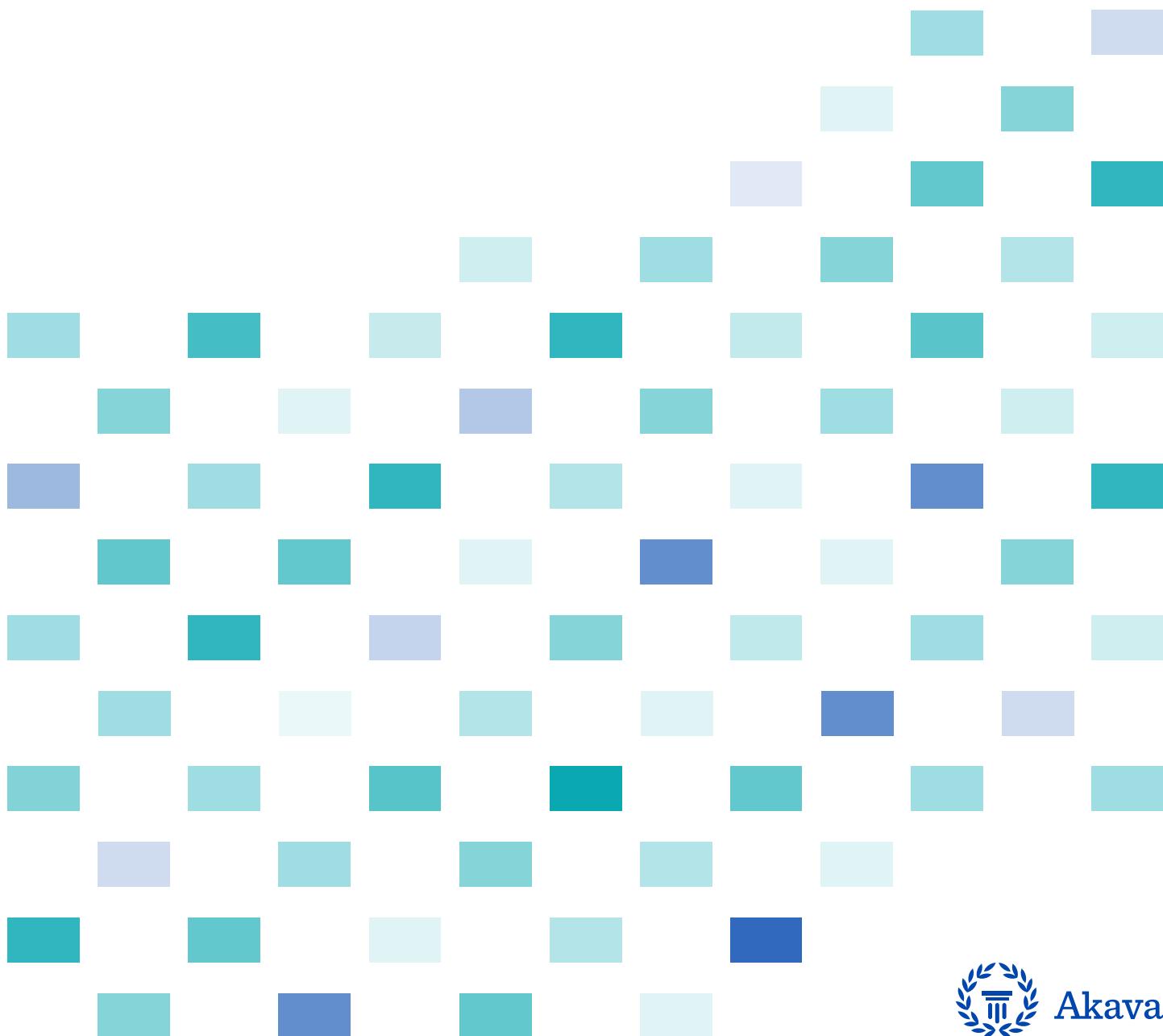

Tekoälyn käyttö asianajoalalla

4/2024

Artikkeli 4/2024

Kirjoittajat: Paula Aura ja Noora Wallenius

Avainsanat: tekoäly, asianajoala, juristi

Päivämäärä: 14.3.2024

Kirjoittajien esittely

Paula Aura on Director of Knowledge Management & Innovation Castrén & Snellmannilla. Noora Wallenius on kauppatieteinen maisteri ja oikeustieteen ylioppilas.

Yhteenveto

Artikkelissa tarkastellaan tekoälyn kehittymistä ja sen vaikutuksia asianajoalaan. Siinä tarkastellaan, miten tekoälyä jo nyt hyödynnetään asianajoalalla ja minkälaisia mahdollisuuksista sillä on juridisessa työssä. Artikkelissa pohditaan, miten tekoäly muuttaa juristien työnkuvaa ja osaamisvaatimuksia. Keskiöön nousee myös tekoälyn käytön eettiset kysymykset.

Akava Works

Akavan tiedontuotanto toimii nimellä Akava Works.

Akava Works tarjoaa monipuolisesti tietosisältöjä raporteina, selvityksinä ja tutkimuksina. Tavoitteenamme on lisäksi herättää yhteiskunnallista keskustelua erityisesti akavalaisille tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista. Akava Works -sisällöt eivät ole Akavan virallisia kannanottoja.

Akava Works -sivusto on osoitteessa www.akavaworks.fi.

Sisällysluettelo

1	Asianajoalan nykytila ja tekoälyn nopean kehityksen vaikutus alaan	3
2	Luovan eli generatiivisen tekoälyn mahdollisuuksista juridisessa työssä.....	4
3	Tulevaisuuden juristin ydinosaamiset	5
4	Tekoälyn käyttö juridisessa työssä ennen generatiivisen tekoälyn aikakautta	7
5	Mitä yrityksissä tällä hetkellä tehdään generatiivisen tekoälyn parissa	8
6	Eettinen näkökulma	8
7	Tekoälyn vaikutus asianajotoimistojen organisaatorakenteeseen ja juristien vastuualueisiin	9
8	Yhteenveto.....	10

1 Asianajoalan nykytila ja tekoälyn nopean kehityksen vaikutus alaan

Asianajoala on toiminut kauan samojen oletusten vallitessa. Työtä on ollut lähes poikkeuksetta aina tehtäväksi, ja sitä on tehty suurelta osin tuntihinnoittelulla. Alan työnteon tavat ovat pysyneet kovin muuttumattomina sitten internetin tulon 1990-luvulla. Toki vaihtelevat talouden suhdanteet ovat vaikuttaneet myös juridiikkaan ja uudet toimialat ovat muokanneet alan palvelutarjontaa.

Muiden liikeyritysten tapaan asianajotoimistot ovat luonnollisesti hyödyntäneet viime vuosikymmeninä ajallemme tyypillisiä työnteon helpottavia teknologioita, kuten sähköpostia ja muita toimistosovelluksia, asiakirjahallintaa, Teamsia ja sähköisiä allekirjoituspalveluita. Ne ovat kuitenkin melko vähän automatisoineet työprosessejaan tai hyödyntäneet niin sanottuja disruptiivisia teknologioita, joilla tavoitellaan työnteon tavan tai palveluiden tarjoamisen käytäntöjen muuttamista ja merkittävää tuottavuuden kasvattamista. Tähän ei ole ollut juurikaan painetta, sillä palveluille on riittänyt kysyntää, eivätkä asiakkaat ole liiemmästi vaatineet teknologian käyttöä. Alan digitaaliset työvälineet ovat olleet kovin perinteisiä, ja samat tuotteet ovat käytössä laajalti koko asianajotoimialalla.

Koronapandemian aikaan liikeyrityksissä, myös asianajotoimistoissa, otettiin isoja harppauksia teknologian hyödyntämisessä. Digitalisaatio otti loikan, kun kanssakäyminen työpaikoilla ja asiakkaiden kanssa siirtyi osin pakon edessä pitkälti sähköisten työkalujen ja viestintävälineiden avulla hoidettavaksi kasvokkaisten kohtaamisten sijaan. Pandemian aikana esimerkiksi sähköisen allekirjoitustyökalun käyttöaste kasvoi toimistollamme merkittävästi: DocuSignin käyttö nelinkertaistui ja se juurrutti asemansa allekirjoittamisen välineenä. Myös Teamsin käyttö yhteydenpitoon ja viestimiseen yleisty merkittävästi. Alallamme otettiin digitaalinen osaamisharppaus, jonka ansiosta teknologian hyödyntäminen on yhä luontevampi osa työnteon myös nykyisessä etä- ja läsnätyötä yhdistävässä hybridityössä. Kyky ottaa käyttöön muun muassa luovaa eli generatiivista tekoälyä on nyt huomattavasti parempi kuin ennen pandemia-aikaa.

Vajaan kymmenen viime vuoden aikana toimialamme markkina-alue on erityisesti kansainvälisessä toimintaympäristössä tullut myös teknologiapalveluntarjoajia (alternative legal service provider, ALSP), jotka lähtökohtaisesti tarjoavat juridisten palvelujen sijaan enemminkin teknologiatukea asianajotoimistoille ja muille juridisille toimijoille muun muassa laajojen tietoa-aineistojen läpikäyntiin laajoissa riidoissa tai yrityskauppatilanteissa. Luova eli generatiivinen tekoäly tuo lisää liiketoimintamahdollisuuksia sekä asianajotoimistoille että ALSP- ja IT-palveluntarjoajille.

Huomionarvoista on, että yksistään oikeudelliselle toimialalle suunnattujen teknologisten tuotteiden määrä on kasvanut viimevuoden aikana merkittävästi.

Juridisen työn tueksi tai toisaalta sen disruptoimiseksi ei ole kehitetty koskaan aikaisemmin yhtä paljon sovelluksia kuin Open AI:n julkaistua ChatGPT 3.5 -teknologian marraskuussa 2022. Yksistään generatiivisen tekoälyn ympärille keskittyviä oikeudellisia tuotteita on tullut markkinoille kuluneen vuoden aikana useita kymmeniä.

Alalle on tehty viime vuoden aikana historiallisia teknologiainvestointeja. Kun esimerkiksi yhdysvaltalainen pääomasijoitusyhtiö Sequoia Capital koordinoi juridiseen työhön tarkoitettun tekoälyohjelmisto HarveyAI:n rahoituskerroksen huhtikuussa 2023, se keräsi rahoitusta eri tahoilta yhteensä 21 miljoonaa dollaria. Näin suuria investointeja ei luonnollisestikaan tehtäisi, ellei tuotteissa nähtäisi valtavaa kehitys- tai tuottopotentiaalia. Myös suuret kansainväliset asianajotoimistot ja globaalisti toimivat Big4-talot ovat panostaneet merkittävästi tuotteiden hankkimiseen ja jatkokehittämiseen.

2 Luovan eli generatiivisen tekoälyn mahdollisuuksista juridisessä työssä

Juristien työ on pitkälti kielen ja tulkinnan parissa työskentelyä. Pääosa juridisesta neuvonannosta on ollut kirjallisten tuotosten kirjallista arviointia, ja relevantti neuvonanto on tuotettu tekstimuodossa, viime vuosikymmeninä digitaalisesti. Aineistoa tekoälyn hyödynnettäväksi on kertynyt runsaasti.

Kotimainen julkisesti saatavissa oleva oikeudellinen aineisto on laajalti digitaalisessa muodossa. Tähän kuuluvat muun muassa oikeuskäytäntö, lainsäädäntö ja muu säädännäismateriaali sekä juridinen kirjallisuus. Viimeksi mainittu on toki osin vain tilaajien käytössä, mutta se on käytettävissä kuitenkin laajalti digitaalisena eli muodossa, jota luova tekoäly voi hyödyntää.

Tekoäly voi käsitellä ja analysoida tietoa nopeasti ja tehokkaasti, joten sillä on suuri potentiaali automatisoida asianajotoimistojen eri työroolien rutiinomaisia tehtäviä. Esimerkiksi juridinen tiedonhaku tai asiakirjojen läpikäynti sujuu tekoälyavusteisesti paljon tehokkaammin ja laadukkaammin kuin pelkästään ihmisvoimin. Tekoäly voi auttaa muun muassa sopimusten laadinnassa ja tekstintuotannossa. Sitä voidaan opettaa esimerkiksi yrityksen omalla datalla ja saada siten aikaan entistä käyttökelpoisempia lopputuloksia. Datan laaja hyödyntäminen mahdollistaa myös, että asiakkaille tarjotaan yhä personoidumpia palveluja syvällisemmän asiakasymmärryksen ansiosta sekä auttaa parantamaan juridisen päätöksenteon nopeutta ja tarkkuutta.

Tekoälyn kehitys on nopeaa ja sen soveltamismahdollisuudet lisääntyvät jatkuvasti. Emme osaa vielä edes hahmottaa, mitä kehityskulkuja tekoäly mahdollistaa ja miten se muuttaa juridisten palveluiden tuottamista ja tarjoamista. Tekoälyn kehittyessä myös käsitys sen mahdollisuuksista täsmentyy. Kun työ tehostuu ja osin automatisoituu, ihmisten aikaa vapautuu tuottavampiin tehtäviin. Taitava tekoälyn hyödyntäminen voi mahdollistaa yrityksille ennennäkemättömän tuottavuusloikan.

Useissa tekoälyn vaikutuksia arvioivissa tutkimuksissa ja raporteissa on ennakoitu, että juristien työnkuva muuttuu merkittävästi tekoälyn tultua käyttöön. Esimerkiksi investointipankki Goldman Sachs ennustaa raportissaan, että 44 prosenttia juristien työstä automatisoituu ChatGPT:n kaltaisten tekstiä tuottavien tekoälysovellusten avulla (Hatzius et al. 2023).

Teknologioiden hyödyntämisen seurauksena myös tuntiperusteinen laskutuskäytäntö, joka aiemmin mainittiin, varmasti muuttuu yhä enemmän kiinteähintaiseen tai arvopohjaiseen laskuttamiseen. Juridisten palveluiden tuottamiskustannukset voivat vaihdella suuresti kulloinkin käytössä olevien työkalujen mukaan.

Tarve oikeudelliselle osaamiselle tai juristeille ei ole kuitenkaan vähenemässä. Näemme jatkossa pikemminkin uudenlaisia tehtäviä ja työnkuvia. Esimerkiksi Risto Linturi ennakoi, että lainoppineiden pöydille ilmaantuu pian uudenlaisia työtehtäviä, jotka ovat tekoälysovellusten aikaansaamia (Keränen 2023).

3 Tulevaisuuden juristin ydinosaamiset

Tekoälyn muuttaessa juristien työnkuva ja koko juridista alaa juristeilta vaadittava osaaminen täydentyy uudentyyppisillä taidoilla. Perinteiset juristin taidot eivät enää riitä vastaamaan liiketoimintaympäristön muutoksiin ja juridisen alan kehitykseen. Tulevaisuuden juristin työkalupakkia voi kuvata seuraavan visualisoinnin avulla:

Kuva 1. Tulevaisuuden juristin ydinosaamiset.

Juridinen asiantuntemus on jatkossakin juristien osaamisen keskiössä. Sitä täydentävät perinteiset juristin taidot kuten kommunikointitaidot, kriittinen ajattelukyky ja ongelmanratkaisu, jotka säilyvät tärkeinä taitoina myös tulevaisuudessa. Ne eivät kuitenkaan yksinään riitä vastaamaan juridisen alan muutoksiin, vaan tulevaisuudessa juristeilta vaaditaan yhä enemmän ymmärrystä teknologiasta, sen käytöstä ja toimintalogiikasta. Juristeilla pitää olla kyky hyödyntää digitaalisia työkaluja ja teknologiaa tehokkuuden lisäämiseksi, ja heidän on osattava suhtautua oikealla kriittisyydellä tekoälyn tuotoksiin. Myös datan lukutaito korostuu tietomäärien kasvaessa. Tulevaisuudessa juristien on kyettävä ymmärtämään ja hyödyntämään dataa tehokkaasti osana päätöksentekoa.

Tekoälyn aikakaudella ihmissuhde- ja kommunikointitaidot korostuvat. Vaikka tekoäly on ottanut isoja harppauksia eteenpäin, se ei pysty korvaamaan ihmisen empatiakykyä tai tunneälykkyyttä, joita tarvitaan vahvojen asiakassuhteiden rakentamiseen ja toimivaan yhteistyöhön. Myös kompleksisten ongelmien ja kokonaisuuksien selkeä ja ymmärrettävä esittäminen korostuu tulevaisuudessa. Teknologian ja yhteiskunnan nopea muutos luo jatkuvasti uusia oikeudellisia haasteita, mikä painottaa monialaisen osaamisen tärkeyttä. Osaamisen laajentaminen juridiikan ulkopuolelle auttaa ennakoimaan ja ratkaisemaan monimutkaisia ja monialaisia tulevaisuuden ongelmia.

Generatiivisen tekoälyn nopea kehitys ja lisääntyvä käyttö on herättänyt keskustelua siitä, johtaako kehitys etenkin nuorten juristien kriittisten ajattelun taitojen heikkenemiseen. Taustalla on huoli, että juristit luottavat ja tukeutuvat liikaa tekoälyn tuottamiin tuloksiin, jolloin heidän oma kriittinen pohdintansa vähenee. Oikein käytettynä tekoäly voi kuitenkin päinvastoin kehittää nuorempien juristien kriittisen ajattelun taitoja. Tekoälyn hoitaessa rutiininomaiset tehtävät juristit pääsevät jo uran alkuvaiheessa keskittymään monimutkaisempiin sekä enemmän asiantuntemusta ja kriittistä ajattelua vaativiin tehtäviin. Tulevaisuudessa kriittisen ajattelun taidot ovat välttämättömiä myös tekoälyn tuottamien tulosten arvioinnissa.

Juristien kriittisen ajattelun taitojen kehittäminen voidaan nähdä yliopistojen, asianajotoimistojen ja yksilöiden yhteisenä vastuuna. Oikeustieteellisen koulutuksen opetussuunnitelmaan tulisi sisällyttää kursseja ja opintokokonaisuuksia, jotka keskittyvät juridiikan ja teknologian, erityisesti tekoälyn, yhtymäkohtiin. Yliopistoissa opiskelijoilla on tilaisuus kehittää kriittisen ajattelun taitoja turvallisessa ja ohjatussa ympäristössä sekä saada työkaluja monimutkaistenkin ongelmien analysointiin sekä eri näkökulmien arviointiin ja argumentointiin. Yliopistossa opittuja taitoja pitäisi päästä soveltamaan käytännön ympäristössä erilaisten työharjoitteluiden ja uran alkuvaiheen työpaikkojen kautta. Työympäristön tulisi olla sellainen, että se rohkaisee jatkuvaan oppimiseen ja teknologiamyönteiseen kulttuuriin. Yksilöillä on puolestaan vastuu kehittää osaamistaan ja pysyä ajan tasalla tekoälyn edistysaskelista. Yksilöiden kyky sopeutua ja suhtautua myönteisesti muutokseen kantaa pitkälle.

4 Tekoälyn käyttö juridisessa työssä ennen generatiivisen tekoälyn aikakautta

Tekoölyavusteiset ohjelmistot ovat kuuluneet juristien työkalupakkiin jo yli viiden vuoden ajan tarjoten etenkin tehokkaita koneoppimista hyödyntäviä työkaluja. Erityisesti dokumenttien läpikäyntiin ja tarkastamiseen (document review) ja sähköiseen todistusaineiston käsittelyyn (eDiscovery) suunnitellut työkalut, kuten Luminance ja Kira, ovat olleet edelläkävijöitä tässä muutoksessa. Tiedostoja automaattisesti analysoivat ohjelmistot säästävät merkittävästi aikaa ja parantavat analyysin laatua, sillä koneoppimista hyödyntämällä ohjelmistot voivat havaita yhteyksiä ja muita piileviä virheitä, jotka saattavat jäädä ihmiseltä huomaamatta. Koneoppimiselle ja laajemminkin tekoöllylle on käyttöalaa erityisesti laajoissa yritysjärjestely- ja riitatilanteissa, joiden yhteydessä käydään usein läpi suuria määriä asiakirjoja toisinaan tiukassa aikapaineessa.

Koneoppimista on perinteisesti hyödynnetty myös sopimushallintajärjestelmissä, mutta generatiivinen tekoöly tuo niihin aivan uudenlaista tehoa ja käyttömukavuutta. Pelkkää koneoppimista hyödyntävät sopimushallintajärjestelmät keskittyivät pääasiassa asiakirjojen arkistointiin ja hakutoimintoihin. Sen sijaan generatiivinen tekoöly voi analysoida sopimusten riskejä ja puutteita sekä soveltuu seuraamaan sopimusten ehtoja, kuten erilaisia määräaikoja tai muita muutostarpeita. Tekoölyä on hyödynnetty myös koneavusteisessa kielenkääntämisessä, missä se voi lisätä konekääntämisen tehoa ja laatua. Esimerkiksi DeepL-tuotteessa käytetään neuroverkkoja ennustamaan ja mallintamaan lauseiden rakennetta, mikä parantaa konekäännösten laatua.

Generatiivinen tekoölykyvykkyys on sen kehityttyä integroitu edellä mainittuihin tuotteisiin. Esimerkiksi Luminancessa se tarkoittaa, että juristi voi tehdä hakuja valtaviin asiakirjamassoihin käyttämällä luonnollista kieltä monimutkaisten hakuehtojen sijaan ja keskustella tekoälyn kanssa myös juridisista aiheista. Jatkossa ei siis niinkään tarvita erityistä sovelluskohtaista käyttöosaamista. Generatiivinen tekoöly on otettu käyttöön nopeasti juuri käytön helppouden ja intuitiivisuuden vuoksi. Tästä osoituksena on se, ettei yksikään kuluttajille suunnattu sovellus ole ennen ChatGPT-3.5:n julkistamista saavuttanut yhtä nopeasti 100 miljoonaa käyttäjää. ChatGPT:llä tähän meni kaksi kuukautta (Hu, 2023).

Vaikka tekoälyn aiemmat sovellukset juridiikassa ovat hyödyllisiä, ne ovat olleet pääasiassa apuvälineitä ja vaatineet merkittävästi ihmisen ohjausta. Luovan eli generatiivisen tekoälyn yleistyessä tekoälyn merkitys ja kyvyt ovat laajentuneet. Generatiivinen tekoöly kykenee yhä monimutkaisempiin tehtäviin ja syvällisempään analyysiin ja tehostaa aiempia tekoölysovellutuksia entisestään sekä käytettävyydessä että kyvykkyudessa. Esimerkiksi siinä, missä koneoppimiseen pohjaava työkalu kykenee osoittamaan virheen sopimusluonnoksessa, generatiivista tekoölyä hyödyntävä työkalu voi tämän ohella tarjota ratkaisuehdotuksia.

5 Mitä yrityksissä tällä hetkellä tehdään generatiivisen tekoälyn parissa

Tekoäly kehittyy vauhdilla, mikä on pakottanut kaikki perinteisimpiäkin toimintatapoja suosivat toimijat ottamaan tekoälyn huomioon. Muutoksen nopeus ruokkii väistämättä itse itseään. Kun havahdutaan siihen, ettei tätä muutosta voi jättää huomiotta tai ohittaa, asioita tutkitaan ja kartoitetaan merkittävälläkin panostuksilla. Selvittelyt ja kokeilut ovat varsin monipolvisia, eikä valmista ratkaisua välttämättä löydy helpolla. Prosessi voi ottaa aikansa, mutta toisaalta ajan käyttö ja tietty harkinta varmistavat, että uudet ratkaisut saadaan mahdollisimman luontevaksi osaksi arjen tekemistä, jolloin ne tuottavat aitoa lisäarvoa käyttäjälleen.

Valtaosa juridisista toimijoista, asianajotoimistot mukaan lukien, selvittää tällä hetkellä parhaita käyttömahdollisuuksia ja -tapauksia tekoälylle ja mitkä työkalut tai sovellutukset sopisivat parhaiten yritysten prosesseihin ja eri työnkuvien tueksi. Tällä hetkellä tarjolla olevista työkaluista Microsoftin Copilot vaikuttaa lupaavalta. Sitä ei ole erityisesti suunniteltu juridiseen työhön, mutta on todettu olevan apua esimerkiksi tekstintuottamisessa ja tiivistämisessä, ideoinnissa, tiedonhaussa ja ylipäänsä Microsoft Office -työkalujen käytön tehostajana.

Monet yritykset ovat laatineet viime vuoden aikana ohjeistuksia generatiivisen tekoälyn käyttämiseen työtehtävissä ja kouluttaneet henkilökuntaa tekoälyn mahdollisuuksista ja riskeistä. Osa työnantajista on kieltänyt sen käytön kokonaan ja osa päinvastoin kannustaa tutustumaan ja hyödyntämään sitä työtehtävissä. Käyttipä tekoälyä tai ei, jonkinasteinen työn murros ja työtapojen muutos on tapahtumassa. Se mitä näemme nyt, on todennäköisesti vasta alkusoittoa.

Mitä paremmin yritys ja erityisesti sen työntekijät ovat selvillä siitä, mihin työn tuottavuutta tai laatua parantaviin tehtäviin tekoäly soveltuu ja mihin ei, sitä tehokkaampia ja tekoälyosaavampia työntekijöistä tulee. Kuten todettu, tekoäly ei syrjäytä mitään ammattikuntaa kokonaan, mutta esimerkiksi tekoälyä hyödyntävä juristi varmasti pärjää työmarkkinoilla paremmin kuin sille silmänsä ummistava kollega.

6 Eettinen näkökulma

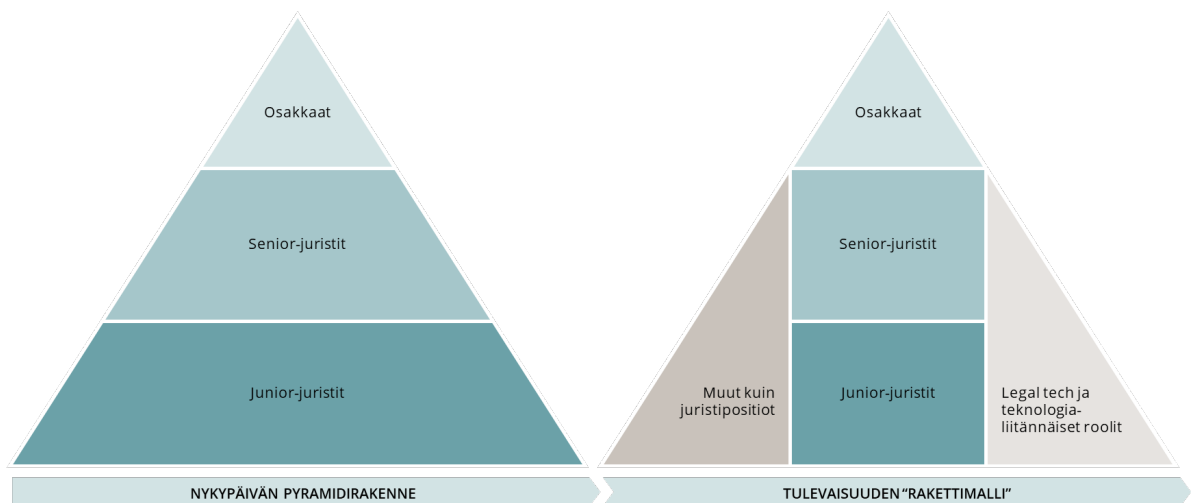
Tekoälyn etiikka on tärkeä osa älykkäiden teknologioiden kehittämistä. Tekoäly tekee päätöksiä sen mukaan, miten se on ohjelmoitu ja millä tiedoilla se on opetettu. Tämä herättää kysymyksiä siitä, miten tietojamme käytetään ja kuka vastaa ”koneen” tekemistä päätöksistä, järjestelmien virheistä tai ennakoimattomista seurauksista. Kyse on laajemmin myös siitä, miten haluamme käyttää kehittyviä teknologioita. Jokainen tekoälyn käyttäjä tarvitsee tekoälyn lukutaitoa, jonka olennainen osa on eettisten kysymysten ymmärtäminen.

”Tekoälyn kaltaisten uusien teknologioiden hyödyntämiseen liittyy erilaisia sosiaalisia, yhteiskunnallisia, tietosuojan ja ympäristöön liittyviä riskejä, joita organisaatioiden pitää

ennakoida ja huomioida”, tiivistää Digi- ja väestötietoviraston Marko Latvanen (Savolainen 2023). Kun yritys hyödyntää tekoälyä, eettiset näkökohdat tulisi ottaa huomioon jo järjestelmää suunniteltaessa tai käyttöönottoa pohdittaessa. Tämä sisältää oikeudellisten näkökohtien huomioimisen, kuten esimerkiksi vastuu-, vahingonkorvaus-, ja tekijänoikeudelliset kysymykset sekä tekoälyn tuomien juridisten riskien ennakoimisen, ihmisoikeuksia unohtamatta.

7 Tekoälyn vaikutus asianajotoimistojen organisaatorakenteeseen ja juristien vastuualueisiin

Työtehtävien tehostamisen ja juristien uudenlaisien osaamisvaatimusten lisäksi, tekoälyn vaikutus ulottuu tulevaisuudessa asianajotoimistojen organisaatiomalliin sekä juristien rooleihin ja vastuualueisiin. Perinteisesti suuret asianajotoimistot ovat noudattaneet niin sanottua pyramidirakennetta, jossa nuorempien juristien osuus on suuri verrattuna kokeneempiin senior-juristeihin ja osakkaisiin. Nuorempien juristien vastuulle kuuluvat usein rutiininomaisemmat tehtävät, kuten juridiset selvitykset sekä sopimusten ja muiden asiakirjojen luonnostelu. Teknologian kehittyessä yhä useampi nuorempien juristien rutiininomaisista työtehtävistä siirtyy kuitenkin tekoälyn hoidettavaksi. Tämä kehityskulku muuttaa nuorempien juristien työtä ja se keskittyy jatkossa enemmän monimutkaisempiin, luovaa ongelmanratkaisua vaativiin tehtäviin. Pyramidin huipulla osakkaiden ja muiden kokeneempien juristien työnkuvat pysyvät suhteellisen muuttumattomina, mutta myös heidän on sopeuduttava hyödyntämään tekoälyä työssään.

Kuva 2. Organisaatiomallin muutos pyramidirakenteesta rakettimalliin. (Mukaiillen Veith et al. 2016)

Työvoiman määrässä ei kuitenkaan todennäköisesti nähdä isoja muutoksia, sillä tekoälyn korvaamat paikat täytetään uusilla tehtävillä. Muutosta voi kuvata rakettimallisen organisaatorakenteen avulla (katso kuva 2). Tulevaisuudessa isoin muutos nähdään vastuualueiden muutoksina, uusien tehtävien syntymisenä sekä teknologian merkityksen kasvamisena. Muutos on jo nyt nähtävissä monissa asianajotoimistoissa, joihin on palkattu muun muassa projektinjohtamisen ammattilaisia sekä otettu käyttöön erilaisia legal tech -

työkaluja. Myös teknologiaiitännäiset roolit lisääntyvät jatkossa. Tulevaisuudessa on entistä suurempi tarve moniosaajajuristeille eli niin sanotuille hybridijuristeille, joiden työssä yhdistyy sekä juridinen että teknologinen osaaminen. Heidän työnsä jakautuu kahteen pääalueeseen: yhtäältä perinteiseen juridiseen neuvonantoon erityisesti teknologiaan ja tietosuojaan liittyvissä kysymyksissä ja toisaalta juridisen alan teknisten työkalujen eli legal tech -työkalujen tehokkaaseen käyttöönottoon, opettamiseen ja hyödyntämiseen.

8 Yhteenveto

Generatiivisen tekoälyn avulla voidaan saavuttaa merkittäviä etuja ja muutoksia juridiikan alalla. Tekoälyn automatisoidessa rutiininomaisia, vähemmän vaativia tehtäviä, juristeilla on mahdollisuus keskittyä monimutkaisempiin, juridista asiantuntemusta vaativiin tehtäviin. Tämä heijastuu asiakasarvon ja työn tehokkuuden kasvamiseen. Myös työn mielekkyys lisääntyy työn keskittyessä mielenkiintoisempiin ja enemmän arvoa tuottaviin tehtäviin. Lisäksi toistuvista rutiinitehtävistä säästetty aika mahdollistaa paremman tasapainon työn ja vapaa-ajan välillä, mikä on nykypäivänä tärkeä kilpailutekijä.

Vaikka tekoälyn avulla voidaan automatisoida osa juristin tehtävistä, se ei korvaa juristien asiantuntemusta, strategista ajattelua, näkemyksellisyyttä, ihmissuhdetaitoja tai eettistä arvostelukykä. Tekoälyn tuomat tehokkuusedut ovat kuitenkin niin merkittävät, että on mahdollista, että tekoälymyönteiset ja -osaavat juristit korvaavat juristit, jotka eivät sitä käytä. Jotta tekoälyä osataan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti ja eettisesti, on tärkeää ymmärtää sen toimintaperiaatteet ja rajoitukset sekä tunnistaa siihen liittyvät haasteet.

Yhteenvetona voidaan todeta, että generatiivisella tekoälyllä on tärkeä merkitys tulevaisuuden juristiammatin muokkaamisessa. Se sisältää lupauksen siitä, että hyödyntämällä sitä tehokkaalla ja vastuullisella tavalla sekä ymmärtämällä siihen liittyvät mahdollisuudet ja riskit, sen avulla voidaan saavuttaa tehokkuushyötyjä, parempia asiakastuloksia, kasvavaa työtyytyväisyyttä sekä parempaa työn ja vapaa-ajan tasapainoa.

Lähteet

Hatzius, Briggs, Kodnani & Pierdomenico (2023) Global Economics Analyst/The Potentially Large Effects of Artificial Intelligence on Economic Growth. Goldman Sachs, Economics Research. Saatavilla: https://www.key4biz.it/wp-content/uploads/2023/03/Global-Economics-Analyst_-The-Potentially-Large-Effects-of-Artificial-Intelligence-on-Economic-Growth-Briggs_Kodnani.pdf

Hu (2023) Reuters: ChatGPT sets record for fastest-growing user base - analyst note. Reuters. Saatavilla: <https://www.reuters.com/technology/chatgpt-sets-record-fastest-growing-user-base-analyst-note-2023-02-01/>

Keränen (2023) Näin tekoäly muuttaa juristin työn. Juristiuutiset. Saatavilla: <https://juristiuutiset.fi/nain-tekoaly-muuttaa-juristin-tyon/>

Savolainen (2023) Eettinen pohdinta pitää tehdä ennen tekoälyn käyttöönottoa – kattava opas neuvoo organisaatioita tekoälyn vastuullisessa hyödyntämisessä. Digi- ja väestötietovirasto. Saatavilla: <https://www.edilex.fi/uutiset/88057>

Veith, Bandlow, Harnisch, Wenzler, Hartung & Hartung, D. (2016) How Legal Technology Will Change the Business of Law. BCG & Bucerus Law School.